

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Hónapokra	180 dinár
Félévre	90 dinár
Hegyedévre	45 dinár
Egy órára	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiljeva (Zaociva) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 21
Kiadóhivatal telefonszáma 23
MEGJELENIK MINDENNAK, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 181. szám.

Péntek, augusztus 18.

Az államtanácsosok első ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 17.

Az államtanácsosok tegnap tartották meg Beogradban első ülésüket, amelyen elnököt és alelnököt választottak. A választás Markovic Milutinra és Alankovity Dugomirra esett. A megválasztottak elfogadták a tisztséget.

Németország ötszázmillió font sterlinget fizetett.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, aug. 16.

A német kormány ma átutalt ötszázmillió font sterlinget az angol és francia kiegyenlítő hivatalnak.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a jelenleg esedékes jóvátételi összegre történt részletfizetés igen jó hatást keltett a szövetséges kormányoknál és ebben annak a jelét látják, hogy Németország meg fog hajolni az entente és főleg Franciaország kívánságai előtt.

A német-orsz szerződés előkészítése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, aug. 16.

A moszkvai külkereskedelmi bizottság megkezdte a német-orsz szerződés előkészítését. A tárgyalások előreláthatólag hosszabb ideig fognak elhuzódni, miután a megbeszélendő anyag igen terjedelmes.

A franciák még az árnyéktól is félnek.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, aug. 16.

A Rajna-bizottság Monn, a wiesbadeni tartomány főnökét fölmentette a hivatalától. Az indoklás az, hogy Monn hivatalban maradása által a megszálló csapatok biztonsága és szükségletei nincsenek garantálva.

Poincaré az entente szakadásáról.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, aug. 16.

Poincaré francia miniszterelnök ma visszaérkezett Londonból Párisba. A miniszterelnök megérkezése után a francia kormány minisztertanácsot hívott össze, amelyen Poincaré beszámolt a londoni konferenciáról.

Azokra a hírekre, hogy az entente államai között bizonyos fokú szakadás fog bekövetkezni, Poincaré újságírók előtt következő kijelentést tette:

Mindent el fogok követni, hogy a szakadás szerencsétlensége be ne következzen. Természetes, hogy ez csak úgy lehetséges, ha Franciaország lényeges érdekeit nem kell feláldozni. Senki sem inkább hiva a francia-angol barátságának, mint éppen én, aki po-

litikai életnek harmincöt esztendeje alatt mindig a barátság mellett kardoskodtam. Hogyha Anglia és Franciaország között a szakadás megtörténne, úgy az bizonyára nagy szerencsétlenség volna, de még nagyobb baj volna, hogy a két nép érzésben is eltávolodnék egymástól. Ez pedig bekövetkezne, hogy ha Franciaországnak azt kellene látnia, hogy a reánézve életbevágó kérdésekben Anglia nem engedi meg jogainak megvédését. A londoni konferencián ebben a kérdésben nem jött létre megegyezés, holott Franciaország kívánságának döntőnek kellett volna lennie. Franciaország módot keres, hogy pénzügyeit a teljes romlásától megmentse.

A marienbadi konferencia.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 17.

Pasic miniszterelnök és Benes cseh külügyminiszter e hét végén Marienbadban találkozni fognak. A A ljubljani tegnapi koronatanács után a minisztertanács ülést tartott, amelyen végérvényesen megállapította az SHS állam állásfoglalását a Csehszlovák szövetségre nézve. A marienbadi konferencián egyttal tárgyalni fogják a két állam között fennálló definitív katonai konvenciót, amelyet 1920 augusztus 14. kötöttek.

Politikai körök állítása szerint a konvencióhoz új klauzulát is fűznek, amely a két állam közötti szövetséget szorosabbra fűzi.

A kisententanak a népek ligájában való részvételére vonatkozólag Pasic miniszterelnök azt fogja javasolni, hogy a kisententeot minden évben más állam delegátusa képviselje. Az idei konferencián azonban az SHS állam delegátusát kéri, miután ezen a tárgyaláson leginkább az SHS államot közvetlenül érintő kérdések kerülnek napirendre.

TŐZSDE

Augusztus 16.

Beograd. (Zárlat) Valuták: Svájei frank 1590, Lei 6850, Márka 12. Osztrák korona 0275.
Devizák: Páris 66350, Milano 380, Prága 235, Berlin 880, Wien 01425, Budapest 603.
Budapest. (Zárlat) Devizák: Bukarest 980, London 7025, Berlin 100, Dollár 1575, Olasz 7150, Páris

12550, Prága 4425, Sváje 30000, Wien 220, Zagreb 465.

Zürich. (Zárlat) Berlin 051, Hollandia 20395, Newyork 52525, London 2345, Páris 4192, Milano 2390, Prága 1540, Budapest 036, Zagreb 155, Varsó 00725, Wien 001, bélyegzett 125.

Wien. (Zárlat) Prága 1850, Zagreb 18625, Budapest 42, Varsó 898, Milano 2862, London 280200, Newyork 62700, Páris 5034, Zürich 11940, Berlin 60, Amsterdam 24330.

Lloyd George látszathadjárata Németország ellen

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, aug. 16.

A párisi Figaró azt írja, hogy az egész londoni tárgyalás Lloyd George látszathadjátéka volt, miután a németekkel már a konferenciát megelőzőleg megegyezett a biztosítások nélküli moratóriumban.

Az események további alakulása attól függ, hogy Franciaország elfogadja-e a jóvátételi bizottság döntését, vagy eszelekvési szabadságára hivatkozva, behajtja Németországon a jóvátételi összeget úgy, amint azt jónak tartja.

London, aug. 16.

Miután a londoni konferencia sikertelenül végződött, a francia és olasz delegátusok már tegnap elhagyták Londont.

Schanzer olasz külügyminiszter javaslatára az értekezletet nyolc hétre akarták elnapolni, azonban azzal a feltétellel, hogy Németország az ezidőszereint esedékes jóvátételi összeget az elhalasztás ideje alatt megfizeti. Lloyd George a feltételt a jóvátételi bizottság döntésére ohajtotta bizni, de a franciák ez ellen tiltakoztak, amire a tárgyalások megszakadtak.

Londoni jelentések szerint a londoni konferencia tárgyalásai teljesen eredménytelenül végződtek, azonban a szövetségeseknek egymáshoz viszonya nem rosszabbodott, ami kiviláglik abból, hogy az értekezlet kudarca után még az osztrák kérdést is megbeszéltek.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, aug. 16.

A magyar nemzetgyűlés ma formális ülésre összeült.

Az értekezlet célja az adóreform előkészítése. Az erre vonatkozó terv úgy szól, hogy a nemzetgyűlés az adóreformot szeptember végéig le tárgyalja és azután hathetes szünet következik.

Ismét megrágult a sör.

Nyolc-tíz korona egy pohár ára.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 17.

A drágaság a ma örökös témája. Állandóan cikkeznek róla vagy vele kapcsolatban, mindenki unja már, az olvasó is, az újságíró is s valami mégis készlet arra, hogy folyton irjanak róla dühösen, elkeseredetten s hogy ugyanezek ilyen kedélyállapotot teremtsenek az olvasónak, aki leginkább csak később értesül a zsebe elleni merényletről s így számára mindenesetre érdekes, ha az újságból előbb tudja meg. A drágaság ugyanis nem egy tartós állapot, mely egyszerűen megvan s ezzel punktum, hanem valami állandóan hullámzó, változó örvény, perpetuum mobile, mely folyton újat teremt, meglepetéseket tartogat az emberek számára, ekszisztenciákat sujt anyagi gondokkal, tönkretesz egyeseket, másokat pedig egyenesen felültet Fortuna istenasszony bakjára.

A drágaság, ez a folytonosan szenzációkat kovácsoló ur, tegnapi újabb meglepetéseket hozott részünkre. Ezúttal a sörrel vette újra célba a közönséget és mondhatnák a legjobb időpontot választotta. Ilyenkor van ugyanis a hűsítő italok szezonja, most fogy el a legtöbb sör, most van tehát a legjobb alkalom az áremelésre. Az idén már ismételten hányadszor drágul meg a sör. Legutóbb, talán egy hónappal ezelőtt emelték a sör hektoliterének az árát háromszázötven dinárral, ami a kisfogyasztásban egy-két koronának felel meg poharanként. Tegnapi pedig újabb huszonnégy dinárral emelték úgy, hogy tegnap már nyolc korona volt egy pohár sör a koreszmákban és kisebb vendéglőkben, kávéházakban pedig kegyetlenül bevasalták a kilenc-tíz koronát. Vajon meddig mehet még felfelé!

Visszaküldték a városhoz a választói névjegyzéket.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 17.

Megírta a „Torontál”, hogy a választói névjegyzékeket a város a kellő időben befejezte és átküldte a beeskereki törvényszékhez, mely a revidálás munkáját van hivatva elvégezni.

A törvényszéken mintegy három héten át voltak a névjegyzékek. Gyökeresen átnézték a névsort, átvizsgálták az adatokat és összehasonlították a jegyzékeket az 1920-iki választásoknál használt névjegyzékekkel. A törvényszék munkája az előírányszott időnél valamivel továbbra húzódott, míg aztán tegnapi visszaküldte azokat a városhoz.

A nemszláv állami tisztviselőnek is optálniuk kell.

Megérkezett a belügyminiszteri rendelet. — Haladéktalanul nyujtsák be a kérvényeket. — A végső határidő augusztus 31-ike.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 17.

Beogradi tudósítónk jelentése alapján megírta a „Torontál”, hogy az eddigi intézkedésektől eltérőleg a belügyminiszterium oly értelmű rendeletet készül kiadni, amelyben utasítást ad, hogy mindazon nemszláv köztisztviselők, akik 1910 január elseje után kerültek a jelenlegi SHS területre, utólagosan, sürgősen adják be kérvényeiket, különben nem tekintetnek SHS állampolgároknak.

A készülõ rendeletrõl szóló cikkünk nagy konsternációt keltett az érdekeltek soraiban, annál is inkább, mert õk meg voltak arról gyõzõdve, hogy állampolgárságukhoz immár kétség sem fér. A „Torontál” ugyanis néhány héttel ezelõtt, az optálási idõ lejártá elõtt közölte, hogy a belügyminiszterium úgy intézkedett a kérdéses állami tisztviselõkrõl, hogy közülük mindazok, akik esküt tettek és állandó alkalmazásban vannak, minden kérelmezés nélkül, automatice SHS állampolgárok lesznek. A készülõ rendeletet, mely homlok egyenest ellenkezett az eddigi tényállással, sokan valószínûtlennel tartották, mert Beeskereken például el sem fogadták az ilyen kérelmeket, amelyeket tulajdonosaik túlzott óvatosságból benyújtottak.

Az általános bizonytalanságot és tájékozatlanságot, mely a bonyolult és rendeletekkel keresztül-kasul szõtt kérdés körül keletkezett, tegnap végre egy világos rendelet tisztázta, amelyben világosan, félremagyarázhatatlan módon intéz-

kedtek a nemszláv tisztviselõk állampolgárságának sorsa felett. Talán mondanunk sem kell, hogy a rendelet mindenben megerõsítette a „Torontál” beogradi tudósítását.

A rendelet tegnap érkezett az alispáni hivatal utján a városhoz s ebben úgy utasítják a hatóságot, hogy el kell fogadni az állami tisztviselõk optációs kérvényeit. A rendelet mindazon nemszláv állami tisztviselõkre vonatkozik, akik 1910 január elseje után jöttek Magyarországnak arra a területére, amely 1918 õszén az SHS állam birtokába jutott, tekintet nélkül az illetõ szolgálati idejére vagy arra, hogy esküt tett vagy sem. A kérvényeket, melyben az érdekeltek az SHS állampolgárságot kérik, legkésõbb augusztus 31-éig kell beadni az illetékes városi hatóságnak. (Beeskereken Turinszki Milivoj tanácsosnak, városháza földszint) Kivételt képeznek az 1910-ben ideköltözõdött állami tisztviselõk közül a szerbek, horvátok és szlovének, akik optálás nélkül elnyerik az állampolgárságot.

A nemszláv állami tisztviselõk, tehát saját érdekükben helyesen cselekszenek, ha minél elõbb, de legkésõbb augusztus 31-éig kérelmezik az állampolgárságot. Amennyiben egyes mellékleteik hiányoznak, bezerezhetetlenek, vagy beszerzésük elõreláthatólag a kiszabott terminusnál hosszabb idõt vesz igénybe, nyujtsák be kérvényeiket a meglévõ mellékleteikkel és semmiesetre sem várjanak addig, amíg azok megérkeznek.

Óriási vihar pusztított Budapesten. Budapesti tudósítónk jelenti: Budapest tegnap este a tragikus hõségre óriási szélvihar következett. A vihar egy óra hosszat tartott, fákat döntött ki, a gyengébb alkotású háztetõket megrongálta és épületállványokat döntött össze. A vilamos és kocsiforgalom kénytelen volt szünetelni. Az utcán való tartózkodás életveszélyes volt.

Ismeritek ugy-e

gyerekkorotoktól nagymama varróasztalának a fiókját. Ha néha kinyitotta és engedte, hogy a türelmetlen, kíváncsi kis kezek benne kotorásszanak, mi minden ezeregyéjbeli kincs hullott ki belõle. Egy-egy kopott kis képecske. Csipkés szegélyen már csuf lyukakat rágott az idõ. De a szomorufüz alatti siron most is olyan élénkek a festsét virágok, mint voltak akkor, mikor nagymama kapta ezt a képecskét Au souvenir valakitõl, aki már régen por és hamu. Fakõbetûs írások. Versek, ahogy õket egy gondos kéz a Hõlgyfutárból kijegyezte. Cifra gombok, légiesen finom kameák, hervadt csipkefoslányok, tarka selyemgombolyagok, szalagok, egy kis selyem gyermekfélépõ, kender-szõszke selyemhajból egy pászma, száraz, zörgõ virágocskák, cifra esigaházaeszkák, egy merev silhouette, üveggyõngyök. És ezer és ezer holmi, ami egy életen át felhalmozódott. Drága emlékholmi és haszontalan kacat, amit azonban sajnál az ember eldobni, mert mind valami kedves órára, egy bájos arcra, egy drága pillanatra emlékezteti. — Sokan kérdezték már tõlem, hogy mi a célja ennek a hir közötti rovatnak. Hát ez! Van benne néha értékes kamea, néha haszontalan kacat, értéktelen üveggyõngy, drága költészet, amelyet csak arannyal lehetne felmérni. A napi sok-sok bölcsesség, tülekedés, kenyérgond között ezt a színes cifra fiókot kinyitjuk egy pillanatra, hogy elringassuk magunkat a múltba, amikor szebb, kedvesebb és emberibb volt az élet. J.

A novisadi Pasteur-intézet forgalma. Novisadról jelentik: A novisadi Pasteur-intézetben az elmúlt hónapban 80 beteg kezelték. Beogradból huszonnégyet, Bácskából huszonkettõt, Bánátból huszonnycat, Szerémségbõl tizennyolcat és végül a porkinai kerületbõl három betegét gyógykezelték. A szegénysorsuak az ápoláson és orvosi kezelésen kívül ingyenes ellátásban is részesültek.

Nagy tüzek Budapesten. Kedden este Pestszentlőrincen kigyulladt a Neuschloss-Lichtig parkettgyár. A tüzet reggelre lokalizálták, de a gyár egyes épületei délelõtt még lángokban állottak. A telepen tizennyolc vagon parkettfa, három szárítókamara, tizenhat vagon kész parkett elégett. Az eddigi kár tiz millió korona.

Majdnem egyidõben a pestszentlőrinci tüzellel kigyulladt Kõbányán a Bihari és Szállás-utca sarkán egy hatalmas gipszraktár. A nagy szélvészben a tüzvész rohamosan terjedt és az épület éghetõ részeit teljesen elpusztította. Nagymennyiségû és nagyértékû gipsz is tönkrement.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

HIREK

Uj vasutvonal Nis—Knyazevac között. Beogradból jelenti tudósítónk: Tegnap nyitották meg ünnepélyes keretek között a nis—knyazevaci vasuti vonalat, mely késõbb bekapcsolódik az adriai vasutba. Az elsõ vonat tegnap délelõtt kilenc órakor indult el Nisbõl, Nikolić fõtõházi fõtõ vezetése alatt. A vonaton utaztak többek között Kramović, a közlekedésügyi miniszter helyettese, Ilić közlekedésügyi fõigazgató, Usimović volt közlekedésügyi miniszter, Agatanović képviselõ, a ház titkára és Miletic Nis város katonai parancsnoka.

Joffe orosz tábornok Kinába utazott, ahol Oroszország diplomáciai képviselõje lesz.

A „Nova Evropa“ V. könyvének 11. száma f. é. és hó 11-én jelent meg. Tartalma a következő: 1. A szokolizmus (C). 2. Az új szokolizmus (L. Popović). 3. A szokolizmus mai és jövő feladatai (Ravnichar V.). 4. A szláv szokolizmus jelentősége (Car L.). 5. A falusi szokolcsapatok (Metikoš M.). 6. Hercegovina-Bosznia és a szokolizmus (Žakula St.). 7. A jóakaratu embereknek (Vojnović M.—Hofman). 8. A szokolok összességének első ünnepe Jugoszláviában. 9. Politikai szemle: A külügyminiszter beszédje (—). 10. Repressáliák (Dr. Kirschner St.). 11. Gazdasági szemle: Szerbia gyáripolitikája (Vukičević M.). 12. Ifjúsági közlöny: Galijev klub a zagrebi egyetemen (Žimbek). A mi orvosi fakultásaink (Bežnyaković G.).

Távírdásverseny Berlinben. Beogradból jelenti tudósítónk: Augusztus 24—31-ig bezárólag Berlinben távírdásverseny lesz, melyen az SHS távírdászok is képviseltetik magukat.

Értesítés. Van szerencsénk t. ügyfeleink szives tudomására hozni, hogy tekintettel a napról-napra növekedő drágaságra, mely kiváltképpen üzemünket rendkívüli módon sújtja, kénytelenek voltunk a f. é. március 1-én kiadott tarifánkban foglalt árainkat e hó 15-től kezdve 50%-kal felemelni. Teljes tisztelettel: **Eckstein János, Bergenthál Dező, Szállítványozási R.-T.**

*** Atutalásokat és csekk kiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybecskerek Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-szálló épület.** Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Wirtschaftlicher Kompass címen jelenik meg a Bánati Kereskedelmi és Iparkamara kiadványa, mely a Szerbek, Horvátok és Szlovének királysága összes fontosabb közgazdasági jelentőségű *törvényeit és rendeleteit* foglalja magában hiteles német fordításban és a Hivatalos Lap alapján. Ára 16 oldalas nyolcad-ivenként 5 dinár. Az I. füzet 6¹/₂ iv terjedelemben már megjelent és a Munkásvédelmi törvényt, valamint a törvény Végrehajtási Rendeletét tartalmazza. Az egész gyűjteményre előfizetni is lehet oly módon, hogy 50 dinár letétként fizetendő, mely összeg az egyes füzetek elszámolásakor esetről-esetre a letétösszegre kiegészítendő. Az I. füzet ára (din. 32:50), illetőleg az előfizetési letét (dinár 50—): **Wirtschaftlicher Kompass, Veliki Becskerek, Postafiók 42** címre küldendő.

Az állami tisztviselők államkölcsonkötvénye. Beogradból jelenti tudósítónk: A sarajevói postatakarékpénztár értesítette a miniszteriumokat, hogy írják össze mindazon állami tisztviselőket, akik a részletfizetésre jegyzett hétszázalékos államkölcson utolsó részletét is lefizették. A jegyzéket rövidesen el is küldik s így egy-két héten belül már mindenki kézhez kapja a kötvényt.

A vidéken pusztít a vörheny.

A Becskerek körüli falvakban nagyszámu megbetegedések. — A Bánságban tetőpontján áll a járvány. — Becskereken enyhül. — Óriási a halálozási százalék.

— **„A Torontál“ tudósítójától.** —

Becskerek, aug. 17.

Julius közepe táján felütötte fejét Becskereken a vörheny, mely rövidesen, ha nem is félelmetes, de aggasztó mértékben terjedt el. Vörhenyjárvány július hónapban ritkán szokott uralkodni s ha néha mégis beállott a betegség, rövidesen megszűnt. Nyáron ugyanis az iskolákban szünetel a tanítás, a gyermekek kevesebbet vannak együtt nagy tömegben és így a betegség továbbterjedése is könnyebben meggátolható.

Az idén azonban szakított a nyári vörheny a hagyományos szokásaival és az eddigi esetektől eltérően szokatlanul nagy számban szedte áldozatait. De nemcsak a betegek száma volt nagy, hanem a betegségek kimenetele és természete a lehető legrosszabb volt. A vörheny legtöbbször komplikálódott más betegségekkel vagy ha nem is okozott más bajt, oly erősen támadta meg a beteg fizikumát, hogy néhány nap alatt meghalt. Jellemző erre a július havi vörhenystatisztika, mely tizenhat megbetegedést jelez, amiből nyolc meghalt, tehát a megbetegedések ötven százaléka halálozással végződött. Isszonyu elképzelni, hogy mily pusztítást vitt volna véghez a vörheny, ha az orvosi hivatal elmulasztja kellő időben foganatosítani az óvintézkedéseket, melyek úgy

ahogy mégis utját állták a vész továbbterjedésének.

Augusztus hónapban mindössze négy újabb megbetegedés történt, úgy, hogy a júliusról maradt betegekkel együtt a vörhenyesek száma tizenkettőre szökkent fel. Augusztusban mindössze négy halálozás volt, s így jelenleg még nyolcan fekszenek a betegágyban. Ezek is gyógyulófélben vannak, amit mindenestre megnyugvással vehetünk tudomásul.

Sokkal nagyobb a veszedelem a vidéken, ahol a járvány szokatlan erővel tombol. Itt is ugyanaz az ugynevezett „rosszakaratu“ betegség pusztít mint a városban, ami valószínűvé teszi azt a feltevést, hogy a vörhenyt a vidékről hozták be Becskerekre. Különösen a szomszédos Aradac községben szedi nagy számban áldozatait, ahonnan pedig nagyszámban jönnek be a kofáskodó asszonyok s árujukkal (kenyér, tej) esetleg magukkal hozzadják a betegség kórokozó bacillusait. Hir szerint nemcsak Aradacra, hanem a legtöbb bánsági községben kisebb-nagyobb mértékben dühög a járvány.

Saját érdekükben figyelmeztetjük a szülőket fokozottabb óvrendszabályok alkalmazására, mert a veszedelem — amint fentebb látják — még nem mulott el teljesen.

Az őszi vonatkozlekedés. A közlekedésügyi miniszteriumban legközelebb konferenciára jönnek össze a vasutigazgatók, hogy megbeszéljék az őszi szezonnal járó aktuális közlekedésügyi kérdéseket.

*** Atutalások, hitellevelek és csekkek** az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadržna Banka D. D.), Veliki Becskerek.** — Telefon 43 és 47.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának az Uj Időknek 33. száma közli Csathó Kálmán színházi cikket, Kosáryné Réz Lola, Erdődy Elek, W. Jakobs elbeszéléseit, Bónyi Adorján és Anders Eje érdekes regényeit, Kosztolányi Rezső versét, azonkívül a lap állandó és népszerű rovatait, sok időszerű képet és fejlécet. Az Uj Idők előfizetési ára Jugoszláviába negyedévre 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank suboticiái fiókja útján utalható át. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal VI. ker. **Andrássy-ut 16.**

Amerikába szóló utlevelek iránti kérvényekért, az előirt bélyegilletéken kívül semmi sem fizetendő és egyesek mégis hallatlanul nagy összegeket fizettek, forduljon tehát mindenki bizalommal ily ügyekben a **Banatska Trgovacka Agencijához Alexandrova ulica 27,** ahol bárki ember fia, nemzetiségre való tekintet nélkül, díjtalanul megkapja a kívánt felvilágosításokat.

Letartóztatás az esküvő napján. Budapestről jelenti tudósítónk: A rendőrségnek igen érdekes körülmények között sikerült elfognia **Leichmann Jenő** többszörösen büntetett zsebtolvajt. **Leichmann Jenő** hosszabb ideig udvarolt egy jómódu kereskedő leányának, **F. J.-nek** és pár héttel ezelőtt megtörtént az eljegyzés. **Leichmann** terve az volt, hogy az esküvő után fiatal nejevel külföldre utazik. **Esküvője** előtt a házasságkötéshez szükséges okmányait akarta megszerezni, ekkor felismerték és azonnal értesítették a rendőrséget. A rendőrök éppen esküvője napján állítottak be **Leichmannhoz,** akit bekísértek a főkapitányságra. Ma délelőtt **Leichmann** a rendőrségen elkeseredetten mondotta. A mi szakmánkban a szerelem csak bajt hoz.

Sport

A budapesti **BBTE** keddi versenyének kiemelkedő eredménye **Fixl (MAC)** 500 méteres futása. Ideje 1:07 p., új orsz. record. **4×200 m.** staféta: **I. MTK, 1:31 p.** Átlag 22:7 mp.

KAC—Werder (Ném. orsz.): 2:1.

Per, amelynek soha sincs vége.

Magyarországon új harc indul **Lipót belga király feleségének örökségéért.**

A „**Torontál**“ **budapesti tudósítójától.**

Budapest, aug. 16.

A háboru előtti években sokat irtak a lapok **Lipót,** néhai belga király feleségének: **Henriette királynénak** magyar vonatkozásu alapítványáról és végrendeletéről. Érdemes volt róla írni, mert az alapítvány **900.000.000 korona** volt s ehhez járult még a királyné **Afrikában, Kongó államban** levő magánbirtokának évi jövedelme. A királyné vérségi rokonsága a **Dunántulon** is megmozdult, hogy a „**Budapesti Közlöny**“*-ben* közzétett igényjogsultságokat kereső felhívásra leszármazásának okmányyszerű igazolása mellett pályázzék az alapítványból folyósítandó évi járadékra. A világ háboru rettenetes vihara s az ágyuk menydörgése azonban elhallgattatta a magyar igényeket s nem esett több szó a belga királyné alapítványáról; de most újra megmozdultak az ősi sarjak, hogy életjelt adjanak magukról s mint jogosult magyar igénylők lépjenek fel.

Az érdekes alapítvány és végrendelet historikuma családtörténeti alapon a következő: A **XVIII. század legelején** élt **Zalavármegyében** szentgyörgyi **Horváth Kata,** nemes és nemzeti, nagyvagyonu dusgazdag urasszony, akit **Eszterházy László gróf** vett feleségül. Ebből a házasságból három gyermek született: két fiu és egy leány: **Dániel, László és Bóra.** Az utóbb hercegi rangra emelkedett **Eszterházy leányát: Bórá** — **József nádor** vette feleségül. **A nádor leányát: Henriettét** pedig **Lipót belga király** vezette oltár elé. A nagylelkű királyné, akinek ereiben fajmagyar vér pezsgett, élete alkonyán sem feledkezett meg **vérbeli magyar rokonságáról,** az egyenes és oldalágu leszármazó szegény atyafiakról s végrendeletében gondoskodott róluk; sajnos, a végrendelet végrehajtó azonban eddig még semmit sem tett, hogy az elhunyt királyné végakarátának érvényt szerezzen. Mélységes mély hallgatás fedi az óriási összegű alapítványt s a végrendeletet, s ki tudja: kik élvezik annak a jövedelmét?

A napokban járt itt **Budapest** az egyik magyar igényjogosult **Keszthelyről** a belga konzulátusnál s **Várady Ferenc, Baranyavármegye nyugalmazott főlevéltárosánál,** hogy a háboru által elnémitott ügyet

megszólaltassák. Hegedüs né Péterffy Franciska, keszthelyi lakos az egyik igénykereső, aki szentgyörgyi Horváth Katalinnak, Eszterházyval való házassága előtt született leányától, akit Roposa vett feleségül, származtatja le magát. Itt vannak a zalavármegyei Saáry-család leszármazói is, akik szintén joggal tartanak igényt az alapítványra, amennyiben Horváth Katalinnak ugyancsak Eszterházyval kötött házassága előtt született leányát: Máriát — vámosi Saáry István vette feleségül. A leszármazás hiteles családfa és hiteles anyakönyvi kivonatok alapján igazolható. A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy Magyarországon semmiféle néven nevezhető hatóság nincs, mely a fölvilágosítást megadná, illetve közbenjárásra magát illetékesnek tartaná.

Az alapítványt Belgiumban, Koburg városában kezelik. Ez magyarok részéről nehezen hozzáférhető s minden kopogtatás kárba vész, mert Belgium nem akar tudni s nem akar hallani a magyar igénylőkről. Annakidején a belga kormány meg is támogatta Henriette királyné végrendeletét s azzal a megokolással, hogy az alapítványi vagyonban a belga kincstár is érdekelt, reátette a kezét s csak az ő hozzájárulásával lehet az alapítvány jövedelméből a királyné magyar rokonságának részesedni.

Péterffy Ferdinánd miniszteri tanácsos és néhai Saáry Gáspár zalavármegyei földbirtokos sokat fáradozott a magyar igényjogosultak érdekében. Voltak József főherceg öfensége udvari irodájában Döllernél, voltak Béceben a császári és királyi javak főigazgatóságánál, voltak Kismartonban Eszterházy herceg uradalmi igazgatóságánál, de sehol sem kaptak utbaigazítást.

Ha valamikor, most jól esnek az eiszegényedett magyar rokonságnak, néhai József nádor leányának jószágos végakarataiból a 900.000.000 koronás alapítványból egy kis évi járadékban részesedni, de amikor bárhova fordulnak, mindenütt — zárt ajtókra találnak s minden kopogtatásra kitérő, elutasító a válasz.

Nyilttér

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtetetlen férjem halála alkalmából részvételükkel fájdalommat enyhítették, ezúton mondok hálás köszönetet.

Özv. Dolhai Istvánné.

Gyorgye herceg igényeit korlátozzák.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 17.

A koronatanács második ülését tegnap tartották meg Ljubljában Alexander király elnöklése alatt. A koronatanács elsősorban a drágaság leküzdésére vonatkozó intézkedések meghatározásával foglalkozott és elhatározta, hogy a kormány amint visszatér Beogradba, elrendeli az élelmiszerek kiviteli tilalmát. Gyorgye herceg tartásdíja ügyében is megtörtént a döntés, azonban a határozat tartalma ezideig nem került a nyilvánosságra. Mindössze annyi szivárgott ki, hogy Gyorgye herceg igényeit és eddig élvezett

kedvezményeit a koronatanács valamennyire korlátozta.

Miután a király rövid idő múlva külföldre utazik, ukázt irt alá, amellyel a távolléte alatt a királyi hatalmat átruhazza a kormányra. Az ukáz szerint Pasics miniszterelnököt, aki szintén Marienbadba megy, Timoteovics Koszta belügyminiszter fogja helyettesíteni.

A kormány tagjai Krsztely és Pribicevics miniszterek kivételével már vissza is tértek Beogradba. Pribicevics és Krsztely miniszterek Dalmáciába utaztak.

HIRDETÉSEK

824—922. sz.

1374

Hirdetmény.

Jarkovac községnek szüksége van hat vagon tüzelőfara (1 vagon 15.000 kg, 5 vagon a 10.000 kg).

Ajánlatok augusztus 21-ig az előjáróság címére küldendők.

Jarkovac, 1922 augusztus 11.

Az előjáróság.

Szoptatós dadának

saját, még rövid ideig némileg szopásra szoruló gyermekével ajánlkozik szopós gyermekhez és mint jó zakácsnő, kiváló házvezetőnek vidékre is. Bővebbet 1387 a „Torontál” kiadóhivatalában.

Szakképzett gazdász vagyok

50—100 holdas gazdaságot, megfelelő épülettel, lakással, őszi átvételre keresek hosszabb időre szóló bérletre vagy feles megművelésre. Megkereséseket kérem Varga Sándor Csenej, Lányok-pusztá. 1396

Porosz-Sziléziai 1395

darabos és kovácsszén,

továbbá petroszényi-lupényi

darabosszén kapható

Kemény Árpád és Társa

cégnél. Telefon 187.

Eladó kisbirtok

Staro Selo (Öregfalu) községhez közel fekvő országút mentén 63 lánca tanyával együtt, jó épületekkel felszerelve, elköltözés miatt azonnal eladó. Megkeresők forduljanak 1397

Varga Sándor Csenej, Lányok-pusztá.

Eladó ház.

All két szoba, konyha, a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel Vétel esetén azonnal beköltözhető. III. kültelek, 45. szám. 1386

Üzleteladás!

Vel. Becskerek város legforgalmasabb helyén **fűszerüzlet** (irodafekvő helyiségnek is alkalmas) berendezéssel vagy anélkül, szabadkézből azonnal eladó. Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Egy ügyes 1388

épület-és butorasztalos

aki 15 év óta önálló munkás, állást keres műhely- vagy üzletvezetőnek

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításhoz eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések). Fogad d. e. 10—12 óráig. Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Jó kézírású kereskedelmi iskolát, ill. tanfolyamot végzett 1380

fiatalembert vagy leányt

keres azonnali belépésre helybeli iparvállalat. Szerb-német nyelvet tudók előnyben. Ajánlatok 1380 számra a „Torontál” kiadóhivatalába intézendők.

80 hold szántóföld

esetleg tagokban is és egy

ház

a Főtéren, szabadkézből eladó.

VUJIN DRAGITY Crnabara, Törökkanizsai járás. 1394

Zongora

Kern-féle gyártmány és egyéb butorok olcsón eladók Megtekinthetők: Silerova (Honvéd) u. 5

Elsőrendű meszet,

beocsini portland-cementet, száraz velázott bükkfaszenet vagontételben szállít

Révai Adolf Subotica. Telefon 551.

1292

Okleveles gazdatiszt

több évi irodai gyakorlattal helybeli nagyobb iparvállalatnál mielőbbi belépésre megfelelő állást keres.

1376

Cím a kiadóban.

Irodai gyakorlattal bíró munkaerőt,

aki a szerb és német nyelvben jártas, keres mielőbbi belépésre helybeli nagyobb iparvállalat. Írásbeli ajánlatokat az eddigi működés megjelölésével „Megbízható” jellegre Torontál kiadóhivatalába kérünk.

Kereskedősegéd

20 éves, szerb, német, magyar, román nyelvet bíró, fűszer-, rövid- és rőfőszár szakmában jártas, azonnalra alkalmazást keres. Ajánlatok „20” jellegre a „Torontál” kiadóhivatalába kéretnek

Eladó ház

7 szobával és mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. :: Érdeklődni:

Kovács Jánosnénál, Ljubljanska (Petrovics) utca 2761 sz. a 1383

Szobafestést

és mázolás elvállalok úgy helyben, mint vidékre is jutányos ármellett. 1384

POTYE FÜLÖP mázó, Vel. Becskerek, Szolunzska (Révay) u. 16

Romlott tengerit

vesz minden mennyiségben 1364
Első vejikibecskereki szeszgyár és finomító Rt., azelett Lukács és Tsai.

VR SAC és vidékén HIRDETÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 938

GRÓB JENŐ
hírlap hirdetési iroda, VR SAC.